

לקוטי תורה • פרשת עקב • מאמר 4

ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים

”ארץ הרים ובקעות, למטר השמים תשתה מים”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/eikev/4](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/eikev/4)

1 ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים. (מענין ארץ הרים ובקעות ברכות ס"פ ראה ובילקוט בשם הספרי ומענין למטר השמים ברכות בראשית פ"ג) (דט"ז ב')

"ארץ הרים ובקעות; למטר השמים היא שותה מים". (על "ארץ הרים ובקעות" ראו מדרש רבה בסוף פרשת ראה, וילקוט בשם הספרי; ועל "למטר השמים" — בראשית רבה, פרק 13.) (דף 16ב.)

בשלח ר"פ כ"ה (קמ"א ג') בקהלת רבה בפסוק והארץ לעולם עומדת ור"פ כל הנחלים הולכים אל הים גמרא פרק קמא דתענית (ד"ט ע"ב) פרק ב' דבבא בתרא (ד"ט סע"א [סוף עמוד א]).

[שמות רבה], בשלח, בתחילת פרק 25 (141ג); קהלת רבה על הפסוק "והארץ לעולם עומדת", ובתחילת [הקטע על] "כל הנחלים הולכים אל הים"; הגמרא, פרק ראשון של תענית (דף 9ב); פרק שני של בבא בתרא (דף 19, סוף עמוד א.).

להבין מה שכתוב למטר כי ממטר ה"ל [הוא ליה למימר]. הנה כתיב כי בצלם אלקים עשה את האדם פ"י צלם הוא צורה בולטת שכשמדפיסים בה נעשה שוקע כמבואר גבי רצועות של תפילין של

כדי להבין את הכתוב "למטר", שהרי היה צריך לומר "ממטר". והנה כתוב: "כי בצלם אלקים עשה את האדם". פירוש: צלם הוא צורה בולטת, שכאשר מטביעים באמצעותה נעשה שקע, כפי שמוסבר בעניין הרצועות של התפילין של

ראש שאדם הוא כחותם המתהפך משמאל של מעלה נעשה ימין למטה [כן הוא במשנת חסידים בתיקון תפילין פרק י"ד אות ה' שהאדם הוא לגבי ז"א כחותם המתהפך ועיין מ"ש מענין רצועות דתש"ר [דתפילין של ראש] בד"ה שימני כחותם]

ראש: שהאדם הוא כמו חותם המתהפך; משמאל שלמעלה נעשה ימין למטה. [כך נאמר במשנת חסידים, תיקון תפילין, פרק 14, סעיף 5: האדם, ביחס לז"א, הוא כמו חותם המתהפך. וראו גם את הכתוב בעניין הרצועות של תפילין של ראש, במאמר המתחיל "שימני כחותם"].

והענין דכתיב לך ה' הגדולה והוא מדת חסדו שבאה מגדולתו ונהפך הוא למטה כדאשכחן באברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] ואנכי עפר ואפר דהנה עיקר החסד להשפיע מחייו

והענין הוא שכתוב: "לך הוי' הגדולה", וזו מידת חסדו, שבאה מגדולתו. ואילו למטה הדבר מתהפך, כפי שמצינו אצל אברהם אבינו עליו השלום: "ואנכי עפר ואפר". שכן עיקר החסד הוא להשפיע ממה שאדם חי בו

ולא ממותרות שלו שזו מדת ישמעאל רק כמו שמצינו שבחזרתו פרע הקפותיו שלא לומר שחייך קודמין מפני שמשים עצמו כשיריים

ולא מן המותרות שלו, שזו מידת ישמעאל; אלא כפי שמצינו שכאשר חזר, פרע את חובותיו באשראי, כדי שלא לומר "חייך קודמים", מפני שהוא מחשיב את עצמו לשיריים.

וזהו בחינת מים שיורדין לעולם למקום נמוך [נמצא מבחי' מדת הגדולה שלמעלה נמשך למטה בחי' חסד דמ"ה [דשם מ"ה] שהוא הביטול להיות משים עצמו כשיריים

וזו בחינת המים, שיורדים תמיד למקום נמוך. [נמצא שמבחינת מידת הגדולה שלמעלה נמשכת למטה בחינת חסד דמ"ה, שהיא הביטול שבהחשבת האדם את עצמו לשיריים;

וזהו הנמשל מחותם בולט שכשמדפיסים בו נעשה למטה בחי' שקיעה ועמ"ש בזה באריכות בד"ה שימני כחותם הנ"ל]

וזהו המשל של חותם בולט, שכאשר מטביעים באמצעותו נעשה למטה שקע. וראו בהרחבה את הכתוב בעניין זה במאמר המתחיל "שימני כחותם" הנזכר לעיל.]

והנה אהבת ה' בלב עמו כאש בוערה כדכתיב רשפיה רשפי אש כמו שהאש חפיצה בטבעה לעלות למעלה בשרשה כן נפשות בני ישראל חפצן לדבקה בה' ולצאת מהגוף

והנה, אהבת ה' שבלב עמו בוערת כאש, כמו שכתוב: "רשפיה רשפי אש". כשם שהאש, מטבעה, משתוקקת לעלות למעלה, אל שורשה, כך נפשות בני ישראל משתוקקות לדבוק בה' ולצאת מן הגוף.

וזהו בחי' הסתלקות משמאל שלמעלה נעשה ימין למטה [ועמ"ש מזה ג"כ בסמוך בד"ה ויאכילך את המן] וזהו שכתוב ארץ הרים ובקעות ובאתעדל"ת [ובאתערותא דלתתא] הנה.

וזו בחינת הסתלקות: מה שלמעלה הוא שמאל נעשה למטה ימין. [ועיין גם במה שנכתב על כך להלן, במאמר המתחיל "ויאכילך את המן"]. וזהו שנאמר: "ארץ הרים ובקעות". ובאתערותא דלתתא, הרי

לפיכך הם ב' בחי' אש ומים [פ"י כי ארץ היא כנס"י [כנסת ישראל] יש בה הרים היינו אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בבחי' רצוא וזהו ענין כאברהם שקראו הר כו'

יש אפוא שתי בחינות: אש ומים. [הביאור: "ארץ" היא כנסת ישראל, ויש בה "הרים" — כלומר, אתערותא דלתתא בבחינת רצוא; וזהו עניינו של אברהם, שקרא לה "הר" וכו'.

והרים לשון רבים כי יש כמה בחי' הר יש אהבה בשמחה ויש במרירות כו' כמ"ש מזה בד"ה

"הרים" נאמר בלשון רבים, מפני שיש כמה בחינות של "הר": יש אהבה בשמחה ויש [אהבה] במרירות וכו', כפי שנתבאר על כך במאמר המתחיל

כי ההרים ימושו ובד"ה שימני כחותם ודרך כלל הרים היינו אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בבחי' חותם בולט שמלמטה למעלה וזהו בחי' אש.

"כי ההרים ימושו", ובמאמר המתחיל "שימני כחותם". וכדרך כלל, "הרים" הם אתערותא דלתתא בבחינת חותם בולט, מלמטה למעלה; וזו בחינת אש.

אבל בקעות הוא בחי' חותם שוקע שמלמטה היינו בחינת ביטול ובחי' יראה בחי' משים עצמו כשיריים וע' מ"ש בד"ה שמע ישראל בפ"י ונשב בגיא כו'.

אבל "בקעות" הן בחינת חותם שוקע מלמטה, כלומר בחינת ביטול ובחינת יראה — בחינת מי שמים את עצמו כשיריים. ועיין כמה שנכתב במאמר המתחיל "שמע ישראל", בביאור "ונשב בגיא" וכו'.

2 ובקעות לשון רבים כי יש ג"כ בחי' יראה תתאה ויראה עילאה כו' וכידוע אשר ד' אותיות הוי' הן דחילו

ורחימו רחימו ודחילו הרי ב"פ [בי פעמים] רחימו וב"פ [ובי פעמים] דחילו.

ו"בקעות" נאמר בלשון רבים, משום שיש גם בחינות של יראה תתאה ויראה עילאה וכו'. וכידוע, ארבע אותיות הוי' הן דחילו ורחימו, רחימו ודחילו; הרי שיש כאן פעמיים רחימו ופעמיים דחילו.

ואפשר שזהו הרים ובקעות ב' בחי' הרים ב' בחינות בקעות כו' והנה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הנמשך מלמעלה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שבבחי' מים דלתתא גדולה ועליונה י ותר מאתעדל"ע [מאתערותא דלעילא]

ואפשר שזהו [הפירוש של] "הרים ובקעות": שתי בחינות של הרים ושתי בחינות של בקעות וכו'. והנה, האתערותא דלעילא הנמשכת מלמעלה על ידי אתערותא דלתתא שהיא בבחינת מים דלתתא, גדולה ונעלית יותר מהאתערותא דלעילא

הנמשך ע"י אש [כי מבחי' אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שבבחי' חותם בולט שמלמטה נמשך מלמעלה בחי' חותם שוקע ומאתעדל"ת [ומאתערותא דלתתא] שבבחי' שקיעה וביטול נמשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] גילוי בחי' חותם בולט

הנמשכת על ידי אש. [כי מאתערותא דלתתא שהיא בבחינת חותם בולט מלמטה, נמשכת מלמעלה בחינת חותם שוקע; ומאתערותא דלתתא שהיא בבחינת שקיעה וביטול, נמשכת אתערותא דלעילא — גילוי בחינת חותם בולט,

דהיינו גילוי אור איס בלי לבושים המסתירים ולא יכנף עוד כוי וכמ"ש כ"ז [כל זה] ע"פ שימני כחותם הנ"ל וא"כ אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שבבחי מיים

דהיינו גילוי אור אין סוף בלי לבושים המסתירים, "ולא יכנף עוד" וכו', וכמו שנתבאר כל זה על הפסוק "שימני כחותם" הנזכר לעיל. ואם כן, האתערותא דלתתא שהיא בבחינת מים,

שהוא בחי שקיעה וביטול משים עצמו כשיריים ממשיך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] עליונה יותר ממה שנמשך על ידי אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בבחי רשפי אש.

שהיא בחינת שקיעה וביטול, כשאדם עושה את עצמו כשיריים ממש, ממשיכה אתערותא דלעילא נעלית יותר מזו הנמשכת על ידי אתערותא דלתתא שבבחינת "רשפי אש".

ואפשר לומר שזה מרומז ג"כ בפ"י ארץ הרים ובקעות שמחותם בולט שלמעלה נעשה למטה בחי שקיעה וביטול כוי]

ואפשר לומר שגם זה נרמז בפירוש "ארץ הרים ובקעות": מן החותם הבולט שלמעלה נעשית למטה בחינת שקיעה וביטול וכו'.

ולכן ארמי יעקב מים ליין להמשיך ברכה עליונה יותר (וע' בזהר בלק דף קפ"ט סע"א [סוף עמוד א] בע"א [באופן אחר] קצת) וזהו למטר השמים תשתה מים כאדם השותה לחבירו שיחזור וישתה לו.

ולכן יעקב ערבב מים ביין, כדי להמשיך ברכה נעלית יותר (ועיינו בזהר, בלק, דף קפ"ט ע"א, ביאור מעט שונה). וזהו "למטר השמים תשתה מים": כמו אדם ששותה לחי חברו, כדי שחברו ישתה לחייו בתמורה.

[פ"י שזהו העלאת מיין נוקבין להמשיך מיין דוכרין הנקי מטר השמים. ועמ"ש ע"פ אם בחקתי כוי בענין ונתתי גשמיכם כוי.

כלומר, זו העלאת מיין כדי להמשיך מ"ד, הנקראים "מטר השמים". ועיינו במה שנכתב על הפסוק "אם בחוקתי" וכו', בעניין "ונתתי גשמיכם" וכו'.

ואפשר עד"ז י"ל [יש לומר] ג"כ ענין ניסוך המים שהיה בחג הסוכות כל שבעת ימי החג. כי

ואפשר להסביר גם כך את עניין ניסוך המים, שהתקיים בחג הסוכות בכל שבעת ימי החג. כי

הנה ענין ניסוך היין הוא בחינת שמחה והוא כמו חותם בולט ששלמטה. בחי שמחת הנפש באהבה רבה לה.

עניין ניסוך היין הוא בחינת שמחה, והוא דומה לחותם בולט מלמטה: בחינת שמחת הנשמה באהבה רבה לה.

וזהו ענין שיר הלויים על היין. אבל ניסוך המים הוא בחי' חכמה כח מה בחי' ביטול שהוא בחי' חותם שוקע שמלמטה.

וזהו ענין שירת הלויים על היין. אבל ניסוך המים הוא בחינת חכמה, כוח מה, בחינת ביטול, שהיא בחינת חותם שוקע מלמטה.

3 והנה בשמיני עצרת אומרים מוריד הגשם שזהו המשכת מ"ד [מ"ד דוכרין] מלמעלה להיות נקלט גילוי אור א"ס ב"ה

והנה, בשמיני עצרת אומרים "מוריד הגשם". פירוש הדבר הוא המשכת מים דכורין מלמעלה, כדי שגילוי אור אין סוף ברוך הוא ייקלט

בנש"י [בנשמות ישראל] מקרב איש ולב עמוק ועמ"ש מזה בד"ה תורה צוה וע"ז נאמר למטר השמים תשתה מים שכדי להמשיך המשכה עליונה זו דמטר השמים שבשמיני עצרת.

בנשמות ישראל, "מקרב איש ולב עמוק". וראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "תורה ציווה". ועל כך נאמר "למטר השמים תשתה מים": כדי להמשיך המשכה עליונה זו, "מטר השמים", בשמיני עצרת,

הוא ע"י ניסוך המים בחג הסוכות. וזהו המשל הנ"ל כאדם השותה לחבירו כדי שיחזור וישתה לו הדבר נעשה באמצעות ניסוך המים בחג הסוכות. וזהו המשל שהוזכר לעיל: אדם השותה לחבירו כדי שחברו ישתה לו בחזרה.

והנה על פי זה יובן הפסוק מי אל כמוך נושא עון כו' לשארית נחלתו וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] בפ"ב [בפרק ב'] דר"ה [דראש השנה] (דף י"ז) דפ"י לשארית היינו למי שמשים עצמו כשיריים.

והנה, על פי זה יובן הפסוק: "מי אל כמוך נושא עון" וכו', "לשארית נחלתו". וחכמינו זכרונם לברכה אמרו בפרק השני של ראש השנה (דף י"ז), שפירוש "לשארית" הוא למי שמשים עצמו כשיריים.

ויש לבאר תחלה ענין שבספרי מקובלים הקדמונים נק' המדות עליונות גג"ת [גדולה גבורה תפארת] גדולה גבורה תפארת היינו שמדת חסדו ית' נק' בשם גדולה

אך תחילה יש לבאר ענין זה: בספרי המקובלים הקדומים נקראו המדות העליונות גג"ת — גדולה, גבורה, תפארת. כלומר, מדת חסדו יתברך נקראת בשם "גדולה";

רק בע"ח [בעץ חיים] נזכר הכל חג"ת [חסד גבורה תפארת] שנק' המדה בשם חסד ובפסוק כתיב ג"כ לך ה' הגדולה והגבורה כו'.

ורק בעץ חיים הן נקראות חג"ת — חסד, גבורה, תפארת, כשהמדה נקראת בשם "חסד". וגם בפסוק נאמר: "לך ה' הגדולה והגבורה" וכו'.

4 והענין כי באמת בא"ס ב"ה לא שייך לומר שישפיע חסד רק מחמת כי לגדולתו אין חקר וכמ"ש ארך אפים וגדל חסד כי

החסבר הוא: באמת, ביחס לאין סוף ברוך הוא, אי אפשר לומר שהוא משפיע חסד, אלא משום ש"לגדולתו אין חקר", כמו שכתוב: "ארך אפים וגדל חסד".

הנה באור פני מלך חיים ולהיותו ית' נק' ארך אפים ע"כ נמשך להיות וגדל חסד כו' וכמ"ש במ"א "באור פני מלך חיים"; ומכיוון שהוא יתברך נקרא "ארך אפים", לכן נמשך מכך להיות "גדל חסד" וכו', כפי שמבואר במקום אחר.

ולכן הוא חסד אין קץ ותכלית לחסדו הטוב וזהו מדת רב חסד עיין בזהר באדרת נשא (דקל"ג ע"ב) לכן חסדו הטוב הוא חסד שאין לו סוף או גבול; וזוהי מידת "ורב חסד". עיינו בזהר, באדרת דנשא (דף קל"ג ע"ב).

אמנם בחי' חסד זה שמצד הגדולה זהו דייקא במדת א"ס ב"ה אשר לגדולתו אין חקר כי הוא לבדו הוא הוא קדמון לכל הקדומים כי גאה גאה כו'

אולם בחינת חסד זו, הנובעת מן הגדולה, שייכת דווקא למידת אין סוף ברוך הוא, ש"לגדולתו אין חקר"; שכן הוא לבדו הוא הקדמון לכל הקדומים, "כי גאה גאה" וכו'.

לכן לך הוי' דייקא הגדולה משא"י בנבראים לא שייך מדה זו מאחר שהם באמת כלא חשיבי וכל ההשתלשלות הוא כטפה לגבי אוקיינוס ויותר מכן אין ערוך כו'

לכן דווקא "לך הוי' הגדולה". בנבראים אין מידה זו שייכת, שהרי באמת הם "כלא חשיבי", וכל ההשתלשלות היא כטיפה ביחס לאוקיינוס; ויותר מכך, אין ערוך וכו'.

לכן בכל סטרא דקדושה הוא בחי' ביטול ואין דכלא חשיבי נהפוך מבחי' גדולה ולכן נקרא ארץ ישראל בשם ארץ כנען לשון הכנעה וביטול כמ"ש לעיל.

לכן בכל צד הקדושה יש בחינת ביטול והעדר, בבחינת "כלא חשיבי", שהיא ההפך מבחינת גדולה. לכן ארץ ישראל נקראת "ארץ כנען", לשון הכנעה וביטול, כפי שהוסבר לעיל.

5

וזהו מדת חסד לאברהם שנמשך מבחי ואנכי עפר ואפר ועד"ז אמר יעקב קטנתי מכל החסדים כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ע"ש.

וזהו מידת "חסד לאברהם", הנמשכת מבחינת "ואנכי עפר ואפר". בדומה לכך אמר יעקב: "קטנתי מכל החסדים", כפי שמוסבר באגרת הקודש; ראו שם.

ומ"ש בע"ח [בעץ חיים] מדת חסד ולא אמר גדולה היינו כי בע"ח [בעץ חיים] מדבר בחסד דז"א דאצילות אשר הכלים הם בבחי גבול ותכלית

ומה שנאמר בעץ חיים "מידת חסד" ולא "גדולה", היינו מפני שבעץ חיים מדובר בחסד של ז"א דאצילות, שכליו הם בבחינת גבול ותכלית,

רל"ו אלפים רבבות פרסאות כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיוהי ולכן נקי זעיר אנפין משא"כ ארך אפים הוא אין סוף.

רל"ו אלפים רבבות פרסאות, כפי שמוסבר באגרת הקודש, בקטע הפותח במילים "איהו וחיוהי"; לכן היא נקראת ז"א ("הפנים הקטנות"), ואילו "אריך אפים" הוא אין סוף.

6

ולכן בחסד דז"א נקי חסד דמ"ה [דשם מ"ה] בחי ביטול שהכלים בטלים ממש לא"ס ב"ה אבל בחי וגדל חסד ורב חסד זהו בבחינת א"א שלמעלה מהאצילות כנ"ל וכמ"ש בזהר שם בענין חסד דלגאו וחסד דלבר ע"ש.

לכן החסד של ז"א נקרא חסד דמ"ה, בחינת ביטול, שכן הכלים בטלים ממש לאין סוף, ברוך הוא. אך הבחינה של "גדול חסד" ו"רב חסד" היא באריך אנפין, שמדרגתו למעלה מאצילות, כפי שהוזכר לעיל; וכפי שמבואר שם בזהר בענין החסד הפנימי והחסד החיצוני — עיינו שם.

אך משבה"כ [משבירת הכלים] שמעולם התהו נתהוה בחי חסד דישמעאל אשר גם הוא פזרן אכן הפיזור בכדי להראות את עשרו ותפארת גדולתו ולהיות לו לשם ולתפארת. הפך מבחי הביטול מבחי עפר ואפר וממילא שאין משפיע רק מהמותרות שלו.

אך משבירת הכלים של עולם התהו התהוותה בחינת החסד של ישמעאל, שגם הוא נותן בנדיבות; אלא שנדיבותו נועדה להראות את עושרו ואת זוהר גדולתו, ולהקנות לו שם ותפארת. זו היפוכה של בחינת הביטול, של בחינת "עפר ואפר"; וממילא הוא נותן רק מן העודף שלו.

7

והתהוות בחי' זה דנבראים היינו ע"י שבה"כ [שבירת הכלים] דייקא מעולם התהו שלפני האצילות שהיה
החסד בבחי' גדולה כו' ועמ"ש מזהבד"ה ויהי בשלח פרעה בענין כמה ארך אפים לפניו כו' ע"ש.

והתהוותה של בחינה זו בנבראים היא דווקא באמצעות שבירת הכלים של עולם התהו, שקדם לאצילות, ושבו
החסד היה בבחינת גדולה וכו'. ראו גם מה שנכתב על כך במאמר הפותח במילים "ויהי בשלח פרעה [את העם]",
בעניין "כמה ארך אפיים לפניו" וכו'; עיינו שם.

ועמ"ש בביאור על פ' שחורה אני כו' בענין כאהלי קדר כו' ע"ש. והאדם צריך לידבק במדות דעולם
התיקון חסד דמ"ה [דשם מ"ה] בחי' בטול

ראו גם מה שנכתב בביאור על הפסוק "שחורה אני" וכו', בעניין "כאהלי קדר" וכו'; עיינו שם. על האדם להידבק
במדות של עולם התיקון: החסד של מ"ה, בחינת ביטול.

ולכן אפילו מגיע לו ריעותא מהגמילות חסד לא ימנע א"ע [את עצמו] מלגמול חסד כיון שסבת החסד
מחמת שמשים עצמו כשיריים כו' כנ"ל.

ולכן, אפילו נגרם לו נזק כתוצאה ממעשה חסד, אל ימנע את עצמו מעשיית חסד, כיוון שסיבת החסד היא שהוא
מחשיב את עצמו לשיריים וכו', כנזכר לעיל.

8

והנה ע"י בחי' בטול זה יוכל להתגלות עליו מדותיו של הקב"ה ממש שהוא בחי' מדת גדולתו ית'
בגילוי ממש

והנה, באמצעות בחינה זו של ביטול, יכולות מדותיו של הקדוש ברוך הוא עצמו להתגלות עליו — כלומר, בחינת
מדת גדולתו ית' מתגלה ממש.

כי ע"י בחי' שקיעה שמלמטה שהוא בחי' ביטול נמשך אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בבחי' חותם בולט הוא
בחי' מדת גדולתו ית' משא"כ בסט"א [בסטרא אחרא]

כי באמצעות בחינת השקיעה שמלמטה, שהיא בחינת ביטול, נמשכת אתערותא דלעילא בדרך של חותם בולט —
בחינת מדת גדולתו ית'. אבל לא כך בסטרא אחרא,

שהוא בחי' יש נמשך משם רק ע"י שבירת הכלים וזהו ענין לעושי רצונו על אחת כמה וכמה.

שהיא בחינת יש; משם נמשכת חיות רק באמצעות שבירת הכלים. וזהו ענין "לעושי רצונו על אחת כמה וכמה".

9 וכמ"ש במ"א שבעולם התיקון נמשך השראת אור א"ס מבחי" שלימותא דכולא כו'. ואפשר שזהו ג"כ פ"י ארץ הרים ובקעות

כפי שמוסבר במקום אחר, בעולם התיקון נמשכת השראת אור אין סוף מבחינת "שלמות הכול" וכו'. ייתכן שזו גם משמעות הביטוי "ארץ הרים ובקעות",

כי אברהם שהוא בחי' הר היינו מדת החסד הרי חסד זה נמשך מבחי' ואנכי עפר ואפר שהוא בחי' בקעה בחי' ביטול כו' משא"כ בסט"א [בסטרא אחרא] כנ"ל ועמ"ש בד"ה ענין שניתנה תורה על הר סיני.

מפני שאברהם, שהוא בחינת "הר" — כלומר מדת החסד — מקבל את החסד הזה מבחינת "ואנכי עפר ואפר", שהיא בחינת "בקעה", בחינת ביטול וכו'. לא כך הדבר בסטרא אחרא, כפי שהוסבר לעיל. וראו גם את הכתוב במאמר הפותח במילים "ענין שניתנה תורה על הר סיני".

10 וזהו לשארית נחלתו למי שמששים עצמו כשיריים. כי הנה י"ג מדות הרחמים נק' רחמים גדולים כמ"ש וברחמים גדולים אקבצך שנמשכים מבחי' ולגדולתו אין חקר.

וזהו [פירוש] "לשארית נחלתו" — למי שמששים עצמו כשיריים. שלוש עשרה מידות הרחמים נקראות "רחמים גדולים", כמו שכתוב: "וברחמים גדולים אקבצך", שכן הן נמשכות מבחינת "ולגדולתו אין חקר",

שהם מבחי' ארך אפים וגדל חסד ועמ"ש מזה בד"ה כי ההרים ימוש. ובד"ה קול דודי.

שהן מבחינת "ארך אפים וגדל חסד". ועיין במה שנתבאר על כך במאמר המתחיל "כי ההרים ימוש", ובמאמר המתחיל "קול דודי".

וע"כ אינו נמשך אלא במי שמששים א"ע [את עצמו] כשיריים שהוא בחי' שקיעה וביטול שזה דייקא הוא הכלי לבחי' חותם בולט שמלמעלה וכמ"ש באריכות ע"פ שימני כחותם על לבך כו' וז"ש [וזהו שכתוב] (ישעיה נ"ז)

ולכן הן נמשכות רק למי שמששים עצמו כשיריים, שהיא בחינת שקיעה וביטול; דווקא בכך נעשה האדם כלי לבחינת חותם בולט מלמעלה, וכפי שנתבאר בהרחבה על הפסוק "שימני כחותם על לבך" וכו'. וזהו שכתוב (ישעיה נז):

כי כה אמר רם ונשא כו' מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח כו' וע' בזהר פ' אמור (ד"צ סע"ב [סוף עמוד ב]) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם:

"כי כה אמר רם ונשא" וכו', "מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח" וכו'. ועיין בזהר, פרשת אמור (ד"צ סע"ב), ובמק"מ שם:

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/eikev/4

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק